

Standardni Eurobarometer 94

Nacionalno poročilo

Javno mnenje v Evropski uniji

Slovenija

Zima 2020-2021

Poročilo je naročil in koordiniral Generalni direktorat Evropske komisije za komuniciranje.

Raziskava je bila narejena za Predstavništvo Evropske komisije v Sloveniji.

Publikacija ne predstavlja uradnih stališč Evropske komisije.
Interpretacije in mnenja izražajo izključno stališča avtorja.

Standardni Eurobarometer 94

Nacionalno poročilo

JAVNO MNENJE V EVROPSKI UNIJI

SLOVENIJA

<https://europa.eu/eurobarometer>

Poročilo je naročil in koordiniral Generalni direktorat Evropske komisije za komuniciranje.

Raziskava je bila narejena za Predstavništvo Evropske komisije v Sloveniji.

UVOD	2
I. ŽIVLJENJE V SLOVENIJI IN EU	4
1 Življenje v Sloveniji in ocena razmer	4
2 Dve najpomembnejši zadevi, s katerima se trenutno soočata Slovenija in EU	4
3 Interesi Slovenije so v EU upoštevani	6
4 Pričakovanja za naslednjih 12 mesecev in zaupanje v prihodnost	6
5 Ocena poteka stvari v Sloveniji in EU	7
II. PODOBA EU V OČEH DRŽAVLJANOV	8
1 Ugled EU	8
2 Najpomembnejši dosežki EU	8
3 Zaupanje v institucije	9
4 Zadovoljstvo z delovanjem demokracije v EU	9
5 Naklonjenost izbranim politikam EU	10
III. ODZIV V KRIZNEM LETU: SPOPRIJEMANJE S PANDEMIJO	12
1 Odzivi na izzive pandemije	12
2 Ocena okrevanja in ukrepov	13
3 Zaupanje v EU pri spoprijemanju s pandemijo v prihodnje	13
IV. EVROPSKO DRŽAVLJANSTVO IN MEDIJI	14
1 Dojemanje sebe kot državljana EU	14
2 Obveščenost o EU	14
3 Zaupanje v vire informacij	14

UVOD

Standardno poročilo Eurobarometer 94 predstavlja rezultate raziskave javnega mnenja Eurobarometer, ki je bila izvedena pozno pozimi 2020-21. V tem obdobju se je Evropska unija spoprijemala z drugim valom pandemije koronavirusa Covid-19 in pojavom novih, bolj nalezljivih ali potencialno nevarnih različic virusa, kar je povzročilo vzpostavljanje številnih strogih ukrepov in zaustavitvev v tem obdobju. V mnogih državah je pandemija do skrajnosti obremenila zdravstveni sistem, v številnih članicah, tudi v Sloveniji, so uvedli ukrepe kot so policijska ura, šolanje na daljavo in prepovedi prehajanja mej ali regijske omejitve. Ukrepi in zaščita so pomenili tudi veliko ekonomsko obremenitev za državljane in gospodarstvo.

Z napredkom in promocijo cepljenja in napredovalim dogovorom glede promocije in distribucije cepiva se je v času Eurobarometra 94 v EU pričel večati optimizem, da se bodo ukrepi v letu 2021 zrahljali in da bo sledil ponoven zagon gospodarske aktivnosti. Hkrati je EU že poleti 2020 predstavila izredni instrument za okrevanje »NextGenerationEU«, s katerim želi spodbuditi in vzpostaviti vzdržno, enakomerno in pravično okrevanje držav članic v obdobju med in po pandemiji koronavirusa (do leta 2027). EU in Združeno kraljestvo sta dosegla dogovor o izstopu nekdanje članice iz skupnega trgovinskega območja. V tem obdobju so potekale tudi volitve v nekaterih članicah, predsedniške volitve na Portugalskem, parlamentarne na Nizozemskem ter regionalne volitve v Nemčiji in Franciji.

Poročilo raziskave Eurobarometer 94 analizira odgovore na vprašanja o življenju v Sloveniji in EU ter podobi EU v očeh državljanov, osvetljuje javno mnenje o ukrepih in spoprijemanju s pandemijo koronavirusa. Zadnji del se ukvarja z državljansko identiteto in mediji. Povprečni rezultati na ravni EU prikazujejo povprečne rezultate 27 držav članic.

Rezultati Eurobarometra 94 so pokazali, da je pandemija pustila pečat v življenju in doživljanju Slovencev in Evropejcev. Čeprav so vprašani večinoma zadovoljni s svojim življenjem, je stopnja zadovoljstva z življenjem med Slovenci in Evropejci v zadnjem letu upadla. Podobno upada ocena stanja v državi, kjer je javno mnenje v Sloveniji relativno razdeljeno, vendar nad povprečjem v primerjavi z evropskimi državljani.

Med Evropejci narašča skrb za stanje nacionalnega gospodarstva, ki ga kot dobrega ocenjuje manj kot polovica vprašanih, podobno Evropejce skrbi kondicija gospodarstva v EU. Opazen je predvsem trend poslabšanja v pričakovanjih za naslednjih 12 mesecev: Evropejci so pesimistični glede splošne situacije v njihovi državi, kondicije gospodarstva v državi in EU v prihodnje. Pričakovanja Slovencev so še nekoliko nižja kakor v povprečju na ravni EU.

Vpliv pandemije koronavirusa je opazen pri vprašanju o izzivih pred Slovenijo in EU. Dve najpomembnejši zadevi ta hip sta po mnenju vprašanih (v Sloveniji in EU) zdravstvena situacija ter gospodarska situacija v državi. Kljub izzivom pa med Slovenci narašča občutek, da gredo stvari v EU v pravo smer. Izboljšala se je podoba EU, za največji delež vprašanih ima EU pozitiven ugled. Visoka je naklonjenost politikam in pobudam Evropske unije, ki imajo praviloma večinoma podporo vprašanih, med Slovenci pa še precej višjo kakor v EU. Prav tako EU uživa najvišjo stopnjo zaupanja med političnimi institucijami in institucijami oblasti; v času pandemije pa so vprašani najvišjo stopnjo zaupanja izkazali zdravstvenemu osebju. Zelo visoko podporo Slovenci izražajo tudi ukrepom, ki jih je za boj proti pandemiji sprejela Evropska unija ter pričakovanim ukrepom v prihodnje.

Pripadnost evropskemu državljanstvu čuti večina Slovencev, v povprečju pa tudi tri četrtine Evropejcev, v zadnjem letu pa se je ta občutek med vprašanimi okrepil. Vprašani ocenjujejo, da niso dobro obveščeni o evropskih vprašanjih, kot glavni vir pridobivanja informacij navajajo televizijo. Med Slovenci je za informiranje o evropskih političnih vprašanjih pogosta tudi uporaba interneta, ki je precej bolj razširjena

kakor v povprečju v EU. Vprašani različno zaupajo posameznim virom informacij, kljub temu pa verjamejo v verodostojnost slovenskih medijev.

Raziskava Eurobarometer 94 se je izvajala v 34 državah ali teritorijih: v 27 državah članicah Evropske unije, na območju turške ciprske skupnosti, ki je območje Cipra pod turškim nadzorom, v 5 državah kandidatkah za vstop v EU (v Turčiji, Severni Makedoniji, Črni Gori, Albaniji ter Srbiji) ter v Združenem kraljestvu, Bosni in Hercegovini, Islandiji, na Norveškem, v Švici in na območju Kosova med 12. februarjem in 18. marcem 2021¹. Raziskava se je izvajala po vzorčenju Standardnega Eurobarometra, rezultati pa so obteženi tako, da predstavljajo reprezentativni vzorec prebivalcev, starih 15 let ali več, vsake izmed držav članic. Zaradi ukrepov proti pandemiji ponekod ni bilo mogoče izvesti osebne anketiranja v gospodinjstvih, zato so v številnih državah, tudi v Sloveniji, uporabili anketiranje preko spleta s pomočjo računalnika, ali pa kombinacijo osebne in spletnega anketiranja. V Sloveniji je bilo opravljenih 1.038 anket preko računalnika².

---

¹ To poimenovanje ne posega v stališča glede statusa ter je v skladu z RVSN 1244(1999) in mnenjem Meddržavnega sodišča o razglasitvi neodvisnosti Kosova

² Več informacij o metodologiji se nahaja v poglavju Tehnična pojasnila v izdaji Prvih rezultatov Standardnega Eurobarometra 94.

I. ŽIVLJENJE V SLOVENIJI IN EU

1 Življenje v Sloveniji in ocena razmer

Večina vprašanih v Sloveniji (81 %) je zadovoljnih ali zelo zadovoljnih s svojim življenjem, s čimer se Slovenija uvršča nad povprečje lestvice držav EU27, kjer je z življenjem na splošno zadovoljnih 79 % vprašanih. V povprečju je nezadovoljnih z življenjem okrog petina vprašanih (19 % v Sloveniji, 21 % v EU27). V primerjavi s predhodnim merjenjem (EB93, spomladi 2020) je stopnja zadovoljstva z življenjem upadla; v Sloveniji za 9 odstotnih točk (-9 o.t.) in v EU27 v povprečju za 5 odstotnih točk (-5 o.t.).

Mnenje Slovencev o trenutnem položaju v Sloveniji je razdeljeno, slaba polovica (48 %) vidi položaj v Sloveniji kot dober, drugi del vprašanih (52 %) pa meni, da je le-ta slab – mnenje, ki se je od pomladi 2020 poslabšalo za 10 odstotnih točk. V povprečju je zaznava položaja v državi med Slovenci višja kakor v državah članicah EU (37 % zaznava položaj kot dober, 62 % meni, da je slab), vendar pa se državljani posameznih držav članic izjemno razlikujejo v svojih pogledih na to vprašanje; od večinskega zadovoljstva v Luksemburgu (90 % dober), na Finskem in Nizozemskem ter še nekaterih državah predvsem na severu Evrope, do večinskega nezadovoljstva v Italiji (8 % dober, 92 % slab), Španiji (11 % dober, 88 % slab), na Slovaškem (19 % dober, 81 % slab). Zadovoljstvo s trenutnim položajem v državi je med državljani Evrope v povprečju upadlo za 8 odstotnih točk.

Podobno vprašani slabše kakor spomladi ocenjujejo kondicijo nacionalnega gospodarstva; kot dobro ga ocenjuje 42 % Slovencev (-5 o.t.), slabo kondicijo pa mu pripisuje 58 % Slovencev (+7 o.t.). Evropejci so v povprečju še bolj kritični, nacionalno gospodarstvo ocenjuje kot »dobro« le 29 % državljanov EU (-5 o.t.), pri čemer so ponovno prebivalci severnih delov Evrope med večinsko bolj zadovoljnimi, prebivalci držav južne Evrope pa nezadovoljni s kondicijo gospodarstva v državi. V nasprotju z nacionalno situacijo pa skoraj dve tretjini Slovencev (65 %, + 8 o.t. od pomladi 2020) kot dobro ocenjujeta položaj gospodarstva v Evropski uniji, mnenje, ki so ga presegli le Litovci (71 %). Sicer manj kot eden od treh Evropejcev (32 %, -2 o.t.) ocenjuje stanje evropskega gospodarstva kot dobro, po mnenju večine Evropejcev (60 %) je to v slabi kondiciji.

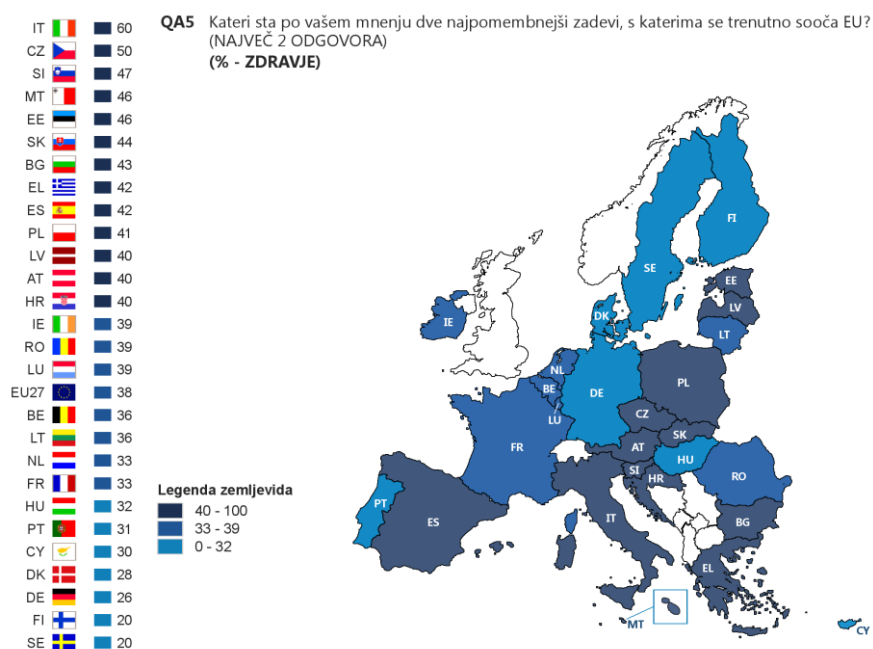
So pa Slovenci med vsemi državljani Evropske unije najmanj zadovoljni z delovanjem demokracije v lastni državi; s tem je zadovoljnih le četrtnina vprašanih (25 %), medtem ko tri četrtine Slovencev (75 %) z delovanjem demokracije v Sloveniji ni zadovoljnih, kar predstavlja upad zadovoljnih z delovanjem demokracije za 16 odstotnih točk v primerjavi s pomladanskim merjenjem. Tudi na ravni EU27 je v povprečju zaznati rahel upad zadovoljstva z delovanjem demokracije, je pa več Evropejcev z delovanjem demokracije v lastni državi zadovoljnih (55 %, -3 o.t.) kakor nezadovoljnih (44 %, +3 o.t.).

2 Dve najpomembnejši zadevi, s katerima se trenutno soočata Slovenija in EU

Da pandemija pušča močan pečat v življenjih Evropejcev, razkrivajo odgovori na vprašanje o dveh najpomembnejših zadevah, s katerima se trenutno soočata Slovenija in EU. Več kot polovica vprašanih tako kot trenutno najpomembnejšo zadevo v Sloveniji izpostavlja zdravstveno problematiko (51 %), druga najpomembnejša pa je gospodarska situacija (40 %). Na tretje mesto četrtnina Slovencev postavlja javni dolg (25 %), petina brezposelnost (20 %), manj kot 10 % vprašanih pa skrbi izobraževalni sistem, kriminal, dvig cen / inflacija, stanovanjska problematika, okolje, davki in zagotavljanje energetske oskrbe. Podobno

zaznavajo največje trenutne izzive v svoji državi tudi ostali državljani EU, ki jih prav tako v največji meri skrbita zdravstvo (44 %), tretjino pa gospodarska situacija (33 %). Za razliko od Slovencev v drugih državah na tretje mesto postavljajo brezposelnost (25 %), vsakega šestega Evropejca skrbi dvig cen / inflacija (16 %), nato pa jih v enaki meri skrbijo javni dolg, izobraževanje ter okolje in podnebne spremembe (13 %).

V primerjavi s predhodnim merjenjem spomladi 2020 je med Slovenci najbolj skokovito porasla zaskrbljenost nad javnim dolgom (+16 o.t.) in gospodarsko situacijo (+7 o.t.), vznemirjenost nad zdravstvenimi razmerami pa se je od pomladi že nekoliko polegla (-6 o.t.). Je pa zdravstvena situacija tista, ki v povprečju naraščajoče skrbi Evropejce (+13 o.t.), manj kot spomladi pa Evropejce skrbi priseljevanje (-4 o.t.). Zaskrbljenost glede zdravstvene situacije je od pomladi najbolj porasla v Italiji, na Češkem in Slovaškem (+36 o.t.) ter v Estoniji (+35 o.t.). Nasprotno se je na Portugalskem trend obrnil, zdravstvena situacija skrbi za 24 odstotnih točk manj vprašanih kakor spomladi 2020.

Tudi za največja trenutna izziva EU vprašani na prvi mesti postavljajo zdravje (47 % v Sloveniji, 38 % v EU) in gospodarsko situacijo (43 % v Sloveniji, 35 % v EU). Slovenci kot tretjo najpomembnejšo zadevo za EU vidijo priseljevanje (26 %), sledi stanje javnih financ držav članic (21 %) ter za petino okolje in podnebne spremembe. Evropejci na tretje mesto postavljajo javne finance članic EU (21 %), nato okolje in podnebne spremembe (20 %) ter priseljevanje. Dvakrat več Evropejcev kakor Slovencev (15 % v primerjavi z 8 %) skrbi tudi brezposelnost.

Od pomladi so v očeh Slovencev nekatera področja, s katerimi se sooča EU, postala bolj pomembna: za 10 odstotnih točk je porasel delež odgovorov zdravje, gospodarski položaj in okolje ter podnebne spremembe; manj pogosto so Slovenci omenjali priseljevanje (-7 o.t.). V povprečju je vidik zdravja med Evropejci kot najpomembnejša zadeva porasel za 16 odstotnih točk, priseljevanje pa upadlo (za 5 odstotnih točk).

3 Interesi Slovenije so v EU upoštevani

Pri vprašanju slišnosti Slovenije v EU večji del Slovencev meni, da interesi Slovenije v EU niso upoštevani (64 %, +1 o.t. od predhodnega merjenja), le dobra tretjina pa odgovarja, da so interesi Slovenije znotraj EU upoštevani (36 %, +4 o.t.). S tem se Slovenija nahaja zelo nizko na lestvici držav članic EU, kjer v povprečju več kot polovica vprašanih meni, da so interesi njihove države v EU upoštevani (57 %, +2 o.t.), le dobra tretjina Evropejcev (36 %, -2 o.t.) pa je nasprotnega mnenja.

V največji meri se čutijo upoštevane na severu Evrope: prebivalci Irske (77 %), Belgije (72 %) in Luksemburga (72 %) v večini menijo, da so interesi njihovih držav upoštevani. V še manjši meri kakor v Sloveniji pa to čutijo na Cipru (26 % upoštevani, 70 % ne upoštevani) in v Grčiji (27 % upoštevani, 73 % niso upoštevani).

4 Pričakovanja za naslednjih 12 mesecev in zaupanje v prihodnost

Pandemija, ki je povzročila velike spremembe v življenjih in gospodarstvu, je vplivala tudi na pričakovanja vprašanih za naslednjih 12 mesecev: Slovenci v večini pričakujejo poslabšanje gospodarskega položaja v Sloveniji in EU, kakor tudi splošne situacije v Sloveniji, prav tako so pričakovanja Slovencev nižja kakor primerljiva pričakovanja vprašanih v drugih državah članicah.

Najmanj pesimistični so Slovenci glede **svojega življenja na splošno**, slaba polovica vprašanih (49 %) meni, da se to v prihodnjem letu ne bo spremenilo, drugi del vprašanih pa se bodisi nagiba k temu, da bo njihovo življenje v naslednjih 12 mesecih boljše (25 %) ali da bo slabše (26 %). Sadržavljani EU izkazujejo nekoliko bolj pozitivna pričakovanja: 51 % ne pričakuje sprememb, slaba tretjina (32 %) pričakuje izboljšanje in 15 % poslabšanje življenja.

Največ pesimizma v pričakovanjih Slovenci izražajo glede nacionalne situacije. Več kot polovica vprašanih (57%) pričakuje poslabšanje **gospodarskega položaja v Sloveniji**, 24 % pričakuje izboljšanje in 19 % ne pričakuje sprememb. Med sedemindvajseterico so Slovenci med bolj pesimističnimi, slabšo situacijo domačega gospodarstva pričakujejo le še vprašani v Grčiji, na Portugalskem in na Češkem. Tudi med Evropejci sicer prednjači delež vprašanih, ki pričakujejo poslabšanje gospodarskega položaja v državi (42 %), 29 % pričakuje izboljšanje in 26 % ne pričakuje sprememb. Največ optimizma glede kondicije nacionalnega gospodarstva izrekajo na Danskem, Irskem, Švedskem in Malti, kjer je največ vprašanih izrazilo pričakovanje v izboljšanje gospodarstva. Zelo podobna so pričakovanja Slovencev glede **splošne situacije v državi**: po mnenju večine (55 %) se bo ta poslabšala, 22 % pričakuje izboljšanje in 23 % nespremenjeno stanje. Na tem področju prebivalce Slovenije v črnogledih napovedih prekašajo le še na Češkem, kjer 63 % Čehov pričakuje poslabšanje stanja v državi na splošno. Sicer so odgovori Evropejcev glede splošne situacije v državi precej deljeni; 32 % Evropejcev pričakuje izboljšanje, 36 % poslabšanje in 29 % ne pričakuje sprememb.

Tudi **prihodnost evropskega gospodarstva** po mnenju vprašanih ni obetavna, Slovenci so le za odtenek bolj kritični kakor v povprečju drugi Evropejci. Po mnenju večine se bo kondicija evropskega gospodarstva v prihodnjih 12 mesecih poslabšala (41 % odgovorov v Sloveniji, 36 % v EU 27), približno vsak tretji meni, da bo ostala enaka (34 % v Sloveniji, 31 % v EU27) in približno četrtina vprašanih napoveduje izboljšanje evropskega gospodarstva (25 % v Sloveniji, 26 % v EU27).

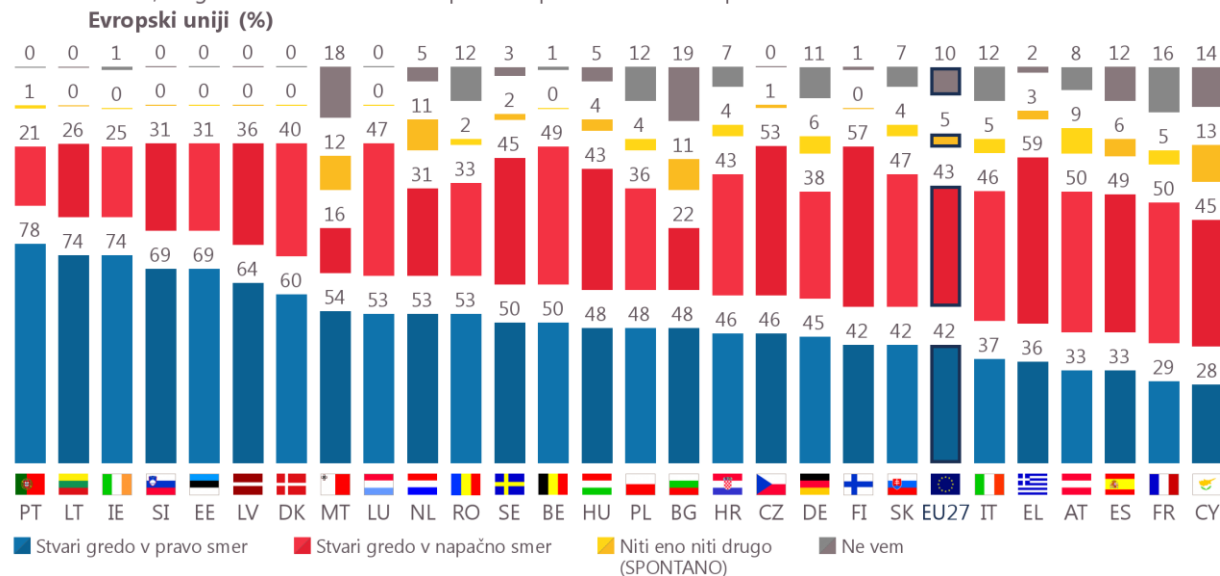

Kljub pričakovanjem večina vprašanih Slovencev (58 %) zaupa v prihodnost (42 % ne zaupa), še zmeraj pa nas to uvršča v spodnjo polovico držav in pod povprečje EU27 (65 % Evropejcev zaupa v prihodnost, 32 % ne zaupa). Medtem ko je optimizem v prihodnost med Slovenci od pomladi 2020 upadel (-14 o.t.), je na ravni EU27 v povprečju narasel (+1 o.t.). Najmanj zaupanja v prihodnost v Sloveniji imajo mladi - generacija rojena leta 1997 in kasneje (50 % zaupa), nato pa s starostjo raste (med rojenimi pred letom 1946 77 % zaupa v prihodnost). Več zaupanja v prihodnost imajo tudi privrženci desne politične opcije (72 %), pripadniki višjega razreda (86 %) ter prebivalci Posavske (70 %) ter Primorsko-Notranjske regije (68 %).

5 Ocena poteka stvari v Sloveniji in EU

Pri oceni trenutnega poteka stvari v državi so Slovenci v večji meri pesimistični – le 30 % vprašanih ocenjuje, da gredo stvari v državi v pravo smer (-3 o.t.), medtem ko 70 % Slovencev meni, da se stvari v državi ne odvijajo v pravo smer (+16 o.t.). V povprečju je zadovoljstvo z razvojem stvari v lastni državi znotraj EU27 le nekoliko boljše kakor v Sloveniji, zadovoljnih je 36 % Evropejcev, nezadovoljnih pa 54 % vprašanih (nespremenjeno od predhodnega merjenja). Bolj kritični so državljani držav članic, ki so se EU pridružile v letu 2004 in kasneje (30 % da gredo stvari v pravo smer, 63 % nasprotno), kot državljani 15 držav, ki so bile članice EU že pred letom 2004 (40 % da gredo stvari v pravo smer, 51 % da gredo stvari v napačno smer).

D73.2 Bi rekli, da gredo trenutno stvari na splošno v pravo smer ali v napačno smer v...?

Nasprotno mnenje pa imajo Slovenci o poteku stvari v Evropski uniji, kjer so Slovenci izrazito optimistični. Več kakor dve tretjini vprašanih Slovencev (69 %) meni, da gredo stvari v EU v pravo smer, slaba tretjina (31 %) pa vidi potek stvari v EU27 kot napačen. V primerjavi s predhodnim merjenjem se je pozitivno mnenje o poteku stvari v EU med Slovenci izboljšalo kar za 31 odstotnih točk - skok, ki so ga v EU27 prekosili le še Portugalci (+ 37 odstotnih točk več za odgovor »stvari gredo v pravo smer v EU«). Slovensko javno mnenje je s tem visoko na lestvici držav EU27, kjer so državljani v svojih ocenah poteka stvari mnenjsko razdeljeni: po mnenju 42 % (+10 o.t.) Evropejcev potekajo stvari v EU v pravo smer, 43 % (-9

o.t.) je nasprotujočega mnenja, 15 % prebivalcev EU27 je neopredeljenih. Tok stvari v državi ocenjujejo bolj pozitivno kakor v Sloveniji le še na Portugalskem, Irskem in v Litvi. V dveh članicah se je mnenje o poteku stvari v EU poslabšalo, manj pozitivno oceno so od prejšnjega merjenja podali Avstrijci (-8 o.t.) in Poljaki (-5 o.t.).

II. PODOBA EU V OČEH DRŽAVLJANOV

1 Ugled EU

Ugled EU se je v zadnjih mesecih med Evropejci izboljšal, od predhodnega merjenja se je namreč v vseh razen v treh članicah podoba EU izboljšala. V Sloveniji ima Evropska unija pozitiven ugled za več kot polovico vprašanih (54 % oz. za 10 % »zelo pozitiven«, za 44 % »dokaj pozitiven« ugled), 40 % ji pripisuje nevtralen ugled, le peščica vprašanih pa ji pripisuje negativen ugled (6 %). V Sloveniji ugled EU narašča med starejšimi, višje ga ocenjujejo moški (61 %, ženske 49 %), vprašani v bolj urbanih predelih ter tisti, ki so bolj zainteresirani za politične zadeve. Od predhodnega merjenja je delež Slovencev, ki ugled EU ocenjuje kot pozitiven, porasel za 12 odstotnih točk.

Tudi med vsemi državljani Unije je najvišji delež tistih, za katere ima EU pozitiven ugled (46 %; + 6 odstotnih točk od pomladnega merjenja EB 93), nekoliko manjši delež pa jo ocenjuje kot nevtrarno (38 %; -2 o.t.). Manjši del Evropejcev (15 %; upad za 4 o.t.) v povprečju Uniji pripisuje negativen ugled. Največji ugled uživa EU med vprašanimi na Portugalskem (76 % pozitiven) in Irskem (75 % pozitiven), najmanj vprašanih pa ocenjuje pozitivno v Grčiji (34 %) in Avstriji (35 kjer tudi največ vprašanih med državami članicami EU ocenjuje kot negativno (25 %).

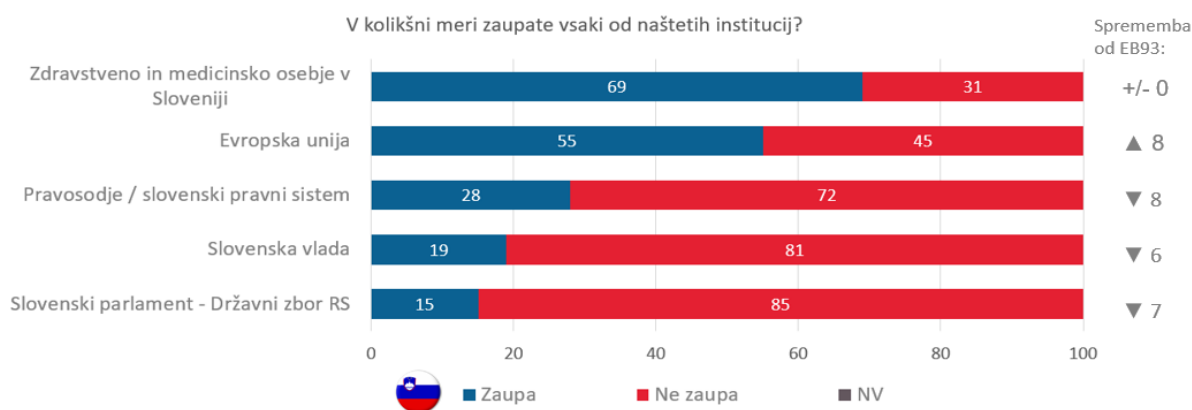
2 Najpomembnejši dosežki EU

Skoraj dva od treh Slovencev kot najpomembnejše rezultate EU izpostavljata politike povezanosti in sodelovanja med državami članicami: prost pretok ljudi, blaga in storitev znotraj EU (63 %), na drugem mestu navajajo mir med državami članicami EU (48 %) in na tretjem skupno valuto evro (42 %). 30% vprašanih kot najpomembnejši dosežek navaja stopnjo socialnega varstva (zdravstvo, izobraževanje, pokojnine), le nekoliko manj (28 %) gospodarsko moč EU, za 27 % pa je pomembna tudi solidarnost med državami članicami. Ostale dosežke EU navaja manj kot petina Slovencev.

Na ravni EU27 vprašani navedenim dosežkom pripisujejo nekoliko manj pomena kakor Slovenci, kljub temu pa jih razvrščajo podobno. Prost pretok ljudi, blaga in storitev navaja 54 % Evropejcev, mir v državah članicah pa skoraj toliko, 52 %. Ostali odgovori dosegajo manj kot polovične deleže tega: v zelo podobnih deležih vprašani izpostavljajo solidarnost med državami članicami (25 %), evro (24 %), stopnjo socialnega varstva (24 %), ter gospodarsko moč EU (23 %). Razmeroma pomembnejše kot Slovincem se Evropejcem zdi politični in diplomatski vpliv EU v svetu (21 % v EU, 9 % v Sloveniji), ter skupna kmetijska politika (11 % v EU, 6 % v Sloveniji).

3 Zaupanje v institucije

Glede zaupanja v institucije med Slovenci prevladuje splošno nezaupanje v institucije oblasti v Sloveniji, na drugi strani pa visoko stopnjo zaupanja uživa zdravstveno osebje, več kot polovica Slovencev zaupa tudi Evropski uniji.

Več kot dve tretjini Slovencev zaupa zdravstvenemu in medicinskemu osebju (69 %), bolj ne zaupa pa 31 % vprašanih (na ravni EU27 je zaupanje še višje: 80 % Evropejcev jim zaupa, 18 % ne). Izjemno visoko zaupanje uživa zdravstveno osebje na Nizozemskem (97 %), v Belgiji in na Danskem (po 96 %) ter na Portugalskem (95 %), v vseh državah pa ta delež presega 50 %. Glede na prejšnje merjenje spomladi 2020 ostaja stopnja zaupanja v zdravstveno osebje stabilna in nespremenjena tako v Sloveniji kakor v EU27 (+/- 0 o.t.).

Zaupanje v institucije oblasti med Slovenci ostaja na nizki ravni. Slovenskemu pravosodnemu sistemu zaupa 28 % vprašanih (-8 o.t.), slabe tri četrtine (72 %, +11 o.t.) znaša delež, ki mu ne zaupa. Med Evropejci pravosodju zaupa rahla večina (52 %), nekoliko manjši delež (44 %) mu ne zaupa; mnenje, ki je enako kot pri prejšnjem spomladanskem merjenju. Slaba petina (19 %, -6 o.t.) v Sloveniji zaupa slovenski vladi, ne zaupa 81 % (+9 o.t.); medtem ko slovenskemu parlamentu zaupa 15 % Slovencev (-7 o.t.), ne zaupa pa 85 % (+10 o.t.), kar Slovenijo uvršča na dno lestvice evropskih držav po zaupanju v nacionalne institucije oblasti. Tudi med Evropejci v povprečju zaupanje v oblasti ni visoko, v EU27 nacionalni vladi zaupa 36 % (-4 o.t.), nacionalnemu parlamentu pa 35 % Evropejcev (-1 o.t.).

Med institucijami oblasti Slovenci v največji meri zaupajo Evropski uniji – več kot polovica, 55 % vprašanih, ji zaupa, 45 % ne. Slovensko javno mnenje je tu nad povprečjem EU27, kjer EU v povprečju zaupa slaba polovica Evropejcev (49 %), 43 % ji ne zaupa. Stopnja zaupanja v EU je glede na predhodno merjenje mnenja porasla za 8 odstotnih točk v Sloveniji in za 6 odstotnih točk med Evropejci. Najbolj EU zaupajo Portugalci (78 %) in Irci (74 %), v najmanjši meri pa Grki - le dobra tretjina (37 %).

4 Zadovoljstvo z delovanjem demokracije v EU

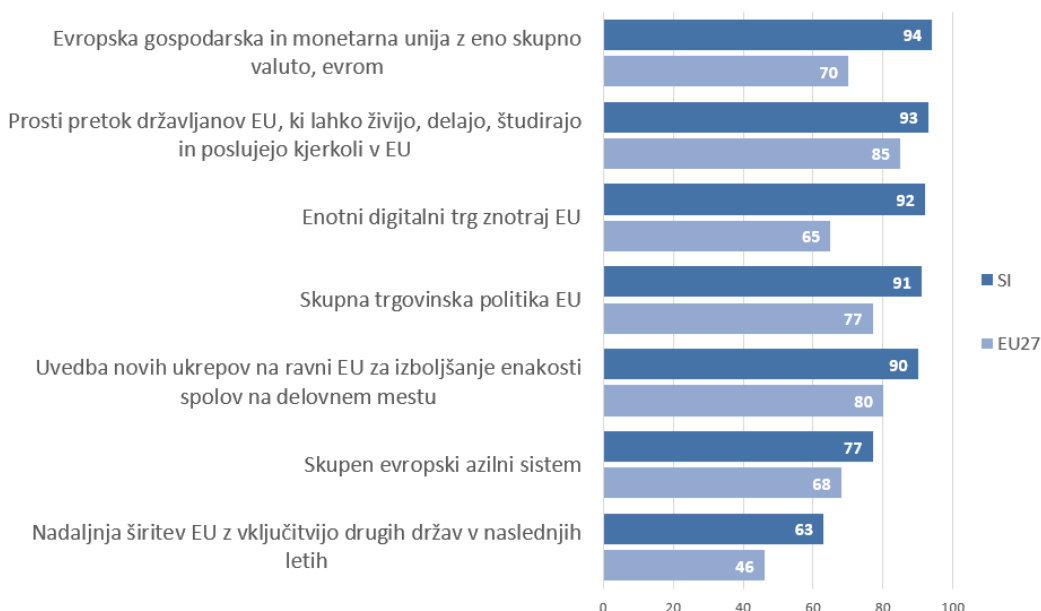
Od predhodnega merjenja spomladi 2020, ko je bilo slovensko javno mnenje popolnoma razdeljeno glede zadovoljstva z delovanjem demokracije v EU (49 % zadovoljnih, 49 % nezadovoljnih), je med Slovenci stopnja zadovoljstva z delovanjem demokracije v EU narasla; ob zadnjem merjenju je bila večina Slovencev

(53 %) zadovoljnih z delovanjem demokracije v EU, 47 % Slovencev pa s tem ni bilo zadovoljnih. Z delovanjem demokracije v EU so v Sloveniji bolj zadovoljni moški (58 %) kakor ženske (49 %), samozaposleni (61 %), razvezani (61 %), pripadniki zgornjega srednjega (66 %) ali zgornjega razreda (81 %). Prav tako so z delovanjem demokracije v EU nadpovprečno zadovoljni politično desno usmerjeni vprašani (63 % zadovoljnih).

V povprečju je med Evropejci mnenje z delovanjem demokracije v EU na enaki ravni kakor v Sloveniji (53 % zadovoljnih, enako kot v preteklem merjenju). Državljeni v državah izven evrskega območja so z delovanjem demokracije v EU bolj zadovoljni kot prebivalci držav s skupno valuto (62 % v primerjavi s 50 % zadovoljnih). Prav tako so bolj zadovoljni z delovanjem demokracije v državah, ki so se EU pridružile v »veliki širitvi« leta 2004 (64 %).

5 Naklonjenost izbranim politikam EU

Raziskava Eurobarometer redno spremlja podporo državljanov različnim evropskim pobudam in predlogom. Kot v preteklih letih so tudi pozimi 2020 Slovenci v splošnem izrazili večjo podporo predstavljenim evropskim pobudam kakor v povprečju ostali državljeni EU27, prav tako je med Slovenci manj neopredeljenih vprašanih – ta trend je viden pri vseh izbranih pobudah. Najbolj zavzeto Slovenci podpirajo pobude, ki jih tudi sicer tesno povezujejo s podobo EU: največ jih podpira prost pretok državljanov za delo, študij in življenje znotraj EU ter skupno gospodarsko in monetarno unijo z enotno valuto. Čeprav z nekoliko nižjo podporo, pa vse evropske predloge in skupne politike večinsko podpirajo tudi državljani EU27.

Najvišjo podporo so Slovenci izrazili **ideji evropske gospodarske in monetarne unije s skupno valuto evrom**, podpira jo kar 94 % Slovencev (+ 5 o.t.; 70 % v EU27, +3 o.t.), 6 % Slovencev pa mu nasprotuje. Slovenci so tukaj po podpori na vrhu lestvice držav članic (višjo podporo so izrazili le na Portugalskem, 95 %), a v nekaterih državah članicah predlog skupne monetarne unije ne dosega visoke podpore (podpira ga četrtnina oz. 25 % Švedov ter le okrog tretjina DANCEV -32 % - in Poljakov – 34 %).

Načelo prostega pretoka državljanov za življenje, delo, študij ali poslovanje kjerkoli v EU uživa drugo najvišjo stopnjo podpore med Slovenci (93 %, 7 % predlogu nasprotuje). Tudi Evropejci so zelo soglasni, načelo podpira 85 % Evropejcev. Podpora je od pomladi med Slovenci porasla za 5 odstotnih točk, med Evropejci za odstotno točko.

Slovenci najbolj v EU podpirajo **enotni digitalni trg znotraj EU**, kar v 92 %, nasprotuje mu 8 % vprašanih. Na ravni EU je podpora najnižja med opazovanimi politikami, vseeno pa skupni digitalni trg podpira dve tretjini Evropejcev (65 %, 20 % je proti). 15 % Evropejcev glede tega predloga ni opredeljenih.

V podobni meri so Slovenci naklonjeni tudi **skupni trgovinski politiki EU** (91 %, 9 % je proti, porast podpore za +8 o.t.), na ravni EU pa je enakega mnenja dobre tri četrtine vprašanih (77 %, +3 o.t.; 17 % proti).

Devet od desetih vprašanih v Sloveniji (90 %, +5 o.t.) je tudi naklonjenih **uvedbi novih ukrepov na ravni EU, s katerimi bi izboljšali enakost spolov na delovnem mestu**. Predlog podpira tudi 8 od 10 Evropejcev (+2 o.t.).

Ideja **skupnega evropskega azilnega sistema**, s katerim želi EU pravičneje prerazporediti breme migracijske krize in izboljšati standarde in zaščito prosilcev za azil ter kakovost postopkov pri odločanju, uživa nižjo stopnjo podpore kakor večina drugih pobud. Med Slovenci jo podpira 77 % vprašanih (+12 o.t.), slaba četrtina je proti (23 %). Med Evropejci je podpora še nekoliko nižja, »Za« je 68 % Evropejcev, »proti« 23 %. Bolj naklonjeni predlogu so v državah, ki so (bile) z množičnimi migracijami bolj obremenjene: »za« je 88 % vprašanih v Grčiji, 85 % na Cipru ter po 84 % na Portugalskem in v Belgiji. Skupni azilni sistem uživa večjo podporo v 15 članicah, ki so tvorile EU pred letom 2004 (povprečna podpora 72 %), kakor pa v članicah, pridruženih v letu 2004 in kasneje (56 %).

Najnižjo stopnjo podpore med državljani EU27 je pa je zaznati pri **predlogu nadaljnje širitve EU z vključitvijo novih članic v naslednjih letih**: naklonjeno mu je manj kot dve tretjini Slovencev (63 %, 37 % je proti) in celo manj kot polovica Evropejcev - 46 %, skoraj toliko (44 %) Evropejcev pa širitvi nasprotuje. Velik je tudi razkorak v mnenjih med državami: medtem ko predlog podpira približno tri četrtine Litovcev (76 %), v nekaterih državah uživa podporo le približno četrtine državljanov (Finska 25 %, Avstrija in Nemčija 26 %). Viden je razkorak v podpori med naklonjenostjo v 15 državah, ki so bile članice EU že pred letom 2004 (40 % »za«) ter v »novih« članicah, pridruženih v letu 2004 ali kasneje (63 % »za«).

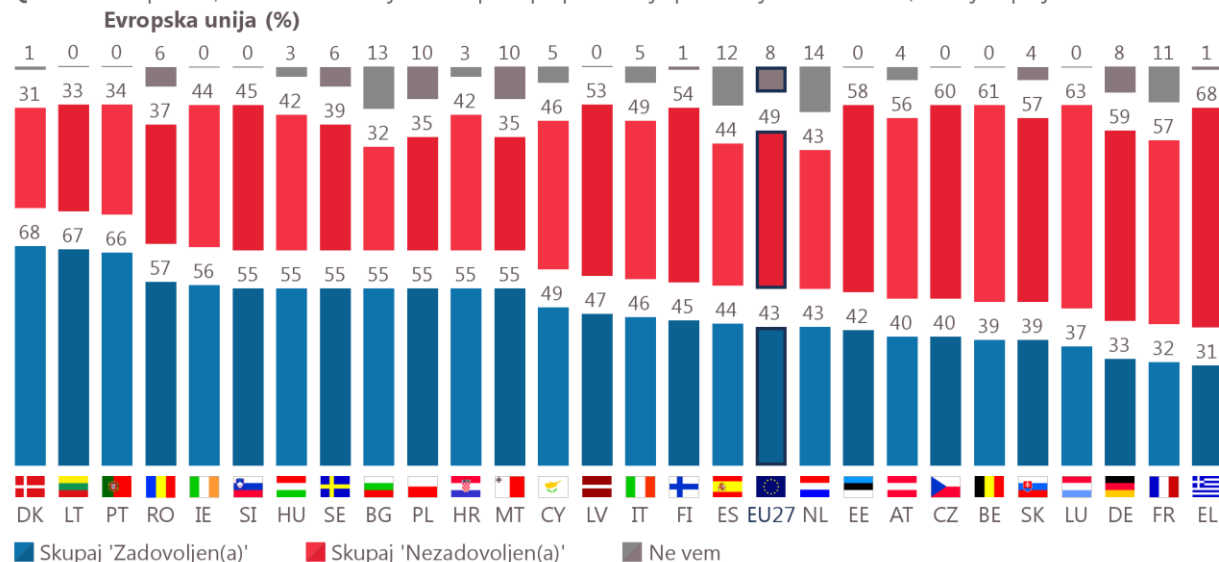
III. ODZIV V KRIZNEM LETU: SPORIJEVANJE S PANDEMIJO

V času raziskave Eurobarometer se je pandemija koronavirusa SARS-COV-2 skoraj leto dni širila po svetu in Evropa se je spoprijemala z drugim večjim valom ter ukrepi za preprečevanje širjenja virusa. Slovenci so pri ocenjevanju ukrepov za preprečevanje pandemije koronavirusa bolj kritični do ukrepov, ki so jih sprejele slovenske oblasti kot so do ukrepov, sprejetih s strani EU.

1 Odzivi na izzive pandemije

Z ukrepi, ki jih je za preprečevanje pandemije sprejela slovenska vlada, je zadovoljnih 31 % Slovencev, ni zadovoljnih pa več kot dve tretjini (69 %) – podatek, ki nas uvršča precej pod povprečje Evropske unije, kjer se z ukrepi njihovih nacionalnih oblasti v povprečju strinja 43 % državljanov EU27, dobra polovica (56 %) pa se s tem ne strinja. V večji meri ukrepe podpirajo samozaposleni, pripadniki višjega socialnoekonomskega razreda, podporniki desne politične struje ter tisti, ki so zadovoljni z delovanjem demokracije v državi. V drugih članicah EU v največji meri podpirajo ukrepe domače vlade vprašani na severu Evrope, tj. Danci (79%), Luksemburžani (73 %), Nizozemci (71%) ter Finci (69 %). V manjši meri kakor v Sloveniji so naklonjeni ukrepom svojih vlad v Latviji, na Češkem, Slovaškem in Španiji. So pa Slovenci v večini zadovoljni z ukrepi, ki jih v boju proti pandemiji sprejema Evropska unija; podpira jih več kakor polovica Slovencev (55 %, povprečje v EU27 43 %), nezadovoljnih z ukrepi EU pa je 45 % Slovencev (49 % v EU27).

QA10.3 Na splošno, kako ste zadovoljni z ukrepi za preprečevanje pandemije koronavirusa, ki so jih sprejeli ...?

Med področji, ki bi jih morala Evropska unija prednostno obravnavati pri odzivu na pandemijo koronavirusa, Slovenci zagovarjajo zagotovitev hitrega dostopa do varnega in učinkovitega cepiva (38 %, na prvem mestu tudi v EU27 s 36 %). Tretjina Slovencev (33 %) predlaga razvoj evropske zdravstvene politike (v EU27 27 %). Na tretjem mestu med Slovenci pa je želja po investiranju v gospodarstvo za vzdržno in pošteno okrevanje v vseh članicah (31 % v Sloveniji, 23 % v EU27). Na drugem mestu v EU je vzpostavitev evropske strategije za spoprijemanje s podobnimi krizami v prihodnosti (28 %).

2 Ocena okrevanja in ukrepov

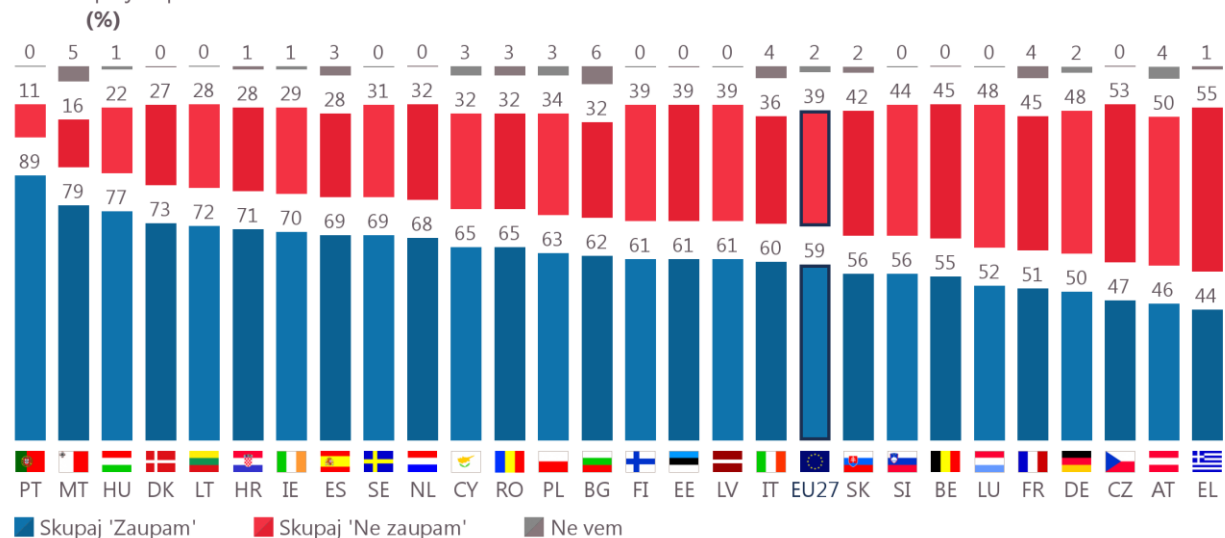
Pri napovedih o predvidenem okrevanju po pandemiji so vprašani zadržani, večina Slovencev predvideva, da bi si slovensko gospodarstvo od posledic pandemije koronavirusa lahko opomoglo šele v letu 2023 (65 %), petina (20 %) pa predvideva, da bi si gospodarstvo lahko opomoglo že leta 2022. Po mnenju 11 % vprašanih si slovensko gospodarstvo ne bo nikoli opomoglo. Podobno je mnenje državljanov EU: 61 % napoveduje okrevanje v letu 2023, slaba četrtnina (23 %) 2022, 8 % nikoli, 5 % pa letos.

Sveženj ukrepov s subvencijami za pomoč gospodarstvu v višini 750 milijard evrov »NextGenerationEU« državljanji Evrope podpirajo z večinskim konsenzom. Kot učinkovitega za okrevanje gospodarstva ga v zimi 2020-2021 smatra 58 % Slovencev (na ravni EU27 55 %), 41 % Slovencev (in 38 % Evropejcev) meni, da ni učinkovit. Zgolj v dveh državah članicah EU (Latvija in Finska) so vprašani v večji meri prepričani v neučinkovitost načrta kakor obratno.

3 Zaupanje v EU pri spoprijemanju s pandemijo v prihodnje

Odziv Evropske unije na pandemijo koronavirusa je prepričal Evropejce, da večinsko zaupajo, da bo EU tudi v prihodnje sprejemala pravilne odločitve; takšnega mnenja je več kot polovica vprašanih v EU27 (59 %) in podobno meni tudi 56 % Slovencev, 44 % Slovencev (EU27: 39 %) EU s svojim odzivom ni dovolj prepričala. V večji meri ji zaupajo državljani držav, ki so se EU pridružile v ali po letu 2004 (13 držav članic – 64 % zaupa) ter države izven območja evra (65 %). Med Slovenci gojijo večje zaupanje v pravilen odziv EU starejši od 65 let, vprašani v višjem socialno-ekonomskem razredu, tisti, ki so zadovoljni s potekom stvari v državi in EU in so bolj obveščeni o evropskih zadevah.

QA12 Če pomislite na odziv EU na pandemijo koronavirusa, v kolikšni meri zaupate ali ne zaupate EU, da bo v prihodnosti sprejela pravilne odločitve?

Tudi pri zanašanju na vire informacij o ukrepih uživa Evropska unija med Slovenci dokaj visoko stopnjo zaupanja. Glede virov informacij o cepivih proti Covidu-19 Slovenci največ zaupanja polagajo v zdravstvene strokovnjake, zdravnike in zdravstvene delavce (80 %), v slovenski zdravstveni sistem (40 %) in na tretjem mestu v EU (23 %). Slovenski vladi, lokalnim oblastem, medijem ter spletnim stranem in družabnim omrežjem zaupa po manj kot 10 % vprašanih.

IV. EVROPSKO DRŽAVLJANSTVO IN MEDIJI

Pogodba o delovanju Evropske unije skupaj z drugimi listinami EU zagotavlja vsem državljanom članic EU poleg nacionalnega državljanstva tudi državljanstvo Evropske unije. Le-to zagotavlja številne enotne pravice na celotnem območju Evropske unije, pa tudi izven njenih meja. Prednostna naloga Evropske komisije je zaščita in krepitev teh pravic za vse državljane EU ter spodbujanje pripadnosti identiteti in vrednotam Evropske unije.

1 Dojemanje sebe kot državljana EU

Občutek državljanske pripadnosti Evropski uniji je med Slovenci močno izražen, kar 82 % (36 % »da, zagotovo« in 46 % »do neke mere«) se počuti državljana Evropske unije, slaba petina (18 %) pa tega ne čuti. Identiteta državljana EU je močno prisotna v zavesti prebivalcev vseh članic, saj državljanstvo EU v povprečju čuti skoraj tri četrtine vprašanih (74 %), v vseh državah članicah pa je to večinski odgovor. Četrtnina Evropejcev (25 %) nima občutka državljanske pripadnosti Evropski uniji. Najvišjo stopnjo identitete državljana EU, 94 %, so izrazili na Portugalskem, najmanj, 59 %, pa se čuti državljane EU v Bolgariji in Italiji.

Glede na predhodno merjenje (EB93, pomlad 2020) je državljanska zavest EU v porastu (+5 odstotnih točk v Sloveniji, +4 odstotne točke v EU27). Najbolj je občutek državljanske pripadnosti uniji porasel na Češkem (+14 o.t. na 74 %) in na Portugalskem (+14 o.t. na 94 %), upadel pa med Danci (-4 o.t. na 76 %).

2 Obveščенost o EU

Slovenci v manjši meri ocenjujejo, da so ljudje v Sloveniji dobro obveščeni o evropskih vprašanjih (29 %), večina vprašanih namreč meni, da Slovenci o vprašanjih EU niso dobro obveščeni (71 %). Odgovori Evropejcev v povprečju izkazujejo podobno sliko, 30 % Evropejcev meni, da so njihovi sodržavljanji dobro obveščeni o evropskih vprašanjih in 69 % meni, da so slabo. Pri mnenju, koliko so sami obveščeni o evropskih vprašanjih, se ocena obveščенosti le rahlo izboljša : 37 % Slovencev in 40 % Evropejcev meni, da so sami o evropskih vprašanjih dobro obveščeni; 63 % Slovencev in 59 % Evropejcev pa meni, da so slabo obveščeni o evropskih vprašanjih.

Med posamičnimi mediji, preko katerih vprašani v Sloveniji izvedo največ novic o evropskih političnih vprašanjih, prednjači televizija (navaja jo 77 % vprašanih). Na drugem mestu so spletne strani (70 %), precej manjšo pomembnost pa imajo radio (37 %), spletna socialna omrežja (28 %) ali tiskani mediji (23 %). Preko interneta (spletne strani in spletna socialna omrežja) se o evropskih političnih zadevah informira 78 % Slovencev (57 % Evropejcev), tako da je internet v Sloveniji že postal prevladujoča platforma za pridobivanje informacij.

3 Zaupanje v vire informacij

Pri vprašanju o zaupanju v vire informacij so Slovenci v glavnem nezaupljivi do posameznih medijev; ena izjema je radio, kateremu zaupa 58 % Slovencev, 42 % pa ne; enak delež vprašanih zaupa tudi v EU27. Drug najbolj zaupanja vreden vir je po mnenju Slovencev televizija (48 % zaupa, 52 % ne; v EU 27 51 %

zaupa, 45 % Evropejcev pa ne), skoraj toliko pa zaupajo tudi tisku (47 % Slovencev zaupa, 53 % ne zaupa; v EU27: 51 % zaupa, 42 % ne zaupa). Najnižjo stopnjo zaupanja vprašani izražajo do interneta (med Slovenci zaupa 34 %, ne zaupa 66 %; v EU27 zaupa 35 %, 54 % ne) ter spletnih družabnih omrežij (28 % Slovencev zaupa, 56 % ne; v EU27: 19 % zaupa, 68 % ne).

Kljub temu večina Slovencev meni, da slovenski mediji zagotavljajo zaupanja vredne informacije (59 %, v EU27 62 %), medtem ko se 41 % Slovencev s tem ne strinja (v EU27 dobra tretjina, 34 %). Še nekoliko večji delež vprašanih ocenjuje, da slovenski mediji zagotavljajo raznolikost pogledov in informacij (65 % Slovencev, 70% Evropejcev), nasprotno meni dobra tretjina Slovencev (35 %, 27 % v EU27). Ko gre za javne medije, le manjši delež vprašanih verjame, da ti niso pod vplivom političnih pritiskov (44 % se s tem strinja, 56 % Slovencev meni, da so), je pa ta delež še vseeno nekoliko nad povprečjem v EU27, kjer 40 % odstotkov Evropejcev meni, da nacionalni mediji niso pod vplivom političnih pritiskov, 54 % pa meni nasprotno.